

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ. Allegoriæ. Ex Veteri. Novo. Patribus, & aliis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Habete in vobis sal, & pacem habete in ser vos. Marci 9. 49. Sal significat sapientiam. Vult Christus, ut, quæ dicunt Apostoli, paratè explicent, non timore Pharisæo, nec bile hæretica. Velloso in Judith 6. Paræn, 49.

Canes lingeant ulcera ejus Luc. 16. 21. In mystico sensu per eos Prædicatores intelliguntur, qui linguâ solantur angustias miserorum. Sim. de Cast. l. 6. c. 12.

Cum esses sub ficu, vidi te. Jo. 1. 48. ubi Nathanael convitium Christo dixerat: à Nazareth posest aliquid boni esse? victus à Magistro pacato Nathanael ait: *Rabbi, tu es filius Dei.* v. 49. Unde tanta vis Christo ad victoriam? Inde collegit omnium scientem Filium Dei esse, qui verbis morsus non remorderet, sed laudaret v. 47. *ecce verè Israelita.* S. Chryl. hom. 29. in Jo. ex quo maximè illum sibi conciliavit; cum eum non reprehendit, sed laudibus prosecutus est. Velloso in Judith 5. Paræn, 49.

Habebat in manu sua libellum apertum, Apoc. 10. 2. *sed iris in capite ejus* v. 1. quæ quidem pacis tessera est. Gen. 9. 13. *arcum meum ponam in nubibus.* Velloso in Judith. 5. Paræn, 49.

Oportet te iterum prophetare gentibus. Apoc. 10. 11. Ne tamen tetricus in dicendo Magister esset, sed melle dulcior fluere oratio; librum iussus edit: *& erat in ore meo tanquam mel dulce.* v. 10. Id. in Judith. 7. Paræn, 7.

Sacerdotes, sicut apes de divinarum flosculis suavia mella conficiunt; & quidquid ad medicinam pertinet animarum, oris sui arte componunt. Rectè comparantur apibus Sacerdotes; quia, sicut apes, castitatem corporis præferunt, cibum vitæ cælestis exhibent, aculeum legis exercent.

Puri enim ad sanctificationem, suaves ad refectionem, severi sunt ad ultionem. S. Ambr. l. 83.

§. XXV.

Concionatori conceditur relaxatio.

Preparavit Dominus Deus hederam. Jon. 4. 6. Laboraverat enim: quasi debita sit illa relaxatio, & quies, homini, qui laboraverat. Fernand. in Gen. 8. sect. 5.

Venite seorsum, & requiescite pusillum. Marci 6. 31. Per hoc Christus D. Ecclesiæ Doctores, & Pastores, monet; nè externis turbis perpetuò se dedant; sed privatim sæpe, secretòque, agentes animum colligant; eundemque à publicis negotiis, & occupationibus, quantum res patitur, itentidè sevovent. Docet per hæc eadem etiam, in verbi Ministerio defudantes nonnunquam respirare, & interquiescere; seseque, & corpus suum, suo tempore curare, & reficere debere; maximè verò post ministerium absolutum. Vid. Antioch. hic.

Discipuli convenientes ad Jesum, renuntiaverant, quæ egerunt, & docuerunt. Marci 6. 30. Audit Christus id libenter, ac dein ducit illos ad secessum amœnitatis rusticanae. *Venite seorsum, & requiescite pusillum.* Theophyl. credit id à Christo institutum: ut sciant Pastores laborantes in verbo, & doctrina, dignos esse, quibus sua detur quies, & non semper intendant laboribus. Quod si laborem piscandi jubet Jo. 21. 6. *mitte in dexteram navigij rete;* ubi imperata fecerunt, mox invitantur ad prandium. v. 12. *venite, prandete.* ut benevolè discipulos à labore per cibum refocillet. Sic Euthymius. Velloso in Judith. 3. Paræn, 15. vide hæc plura.

TITULUS XXIV. CONCORDIA.

§. I.

Figure, Symbola, Allegoria.

Ex Veteri.

Spiritus Dei ferebatur super aquas. Gen. 1. 2. Subcelestes aquæ oportebat, ut congregarentur in unum; proinde, quia *spiritus Dei ferebatur &c.* ut intelligamus: aquas dispositas ad operationem divinam, hominum voluntates; super quibus fertur spiritus voluntatis divinæ, quas in unum jubet congregari divina voluntas; in unum baptisma, in unum corpus Ecclesiæ, atque Fidei, & virtutis; in unum finem, in unum velle, in unum amorem, in unum Redemptorem omnium Christum. Sim. de Cast. l. 8. c. 37.

In rerum exordio laudavit Deus opera suas Gen. 1. 3. lucem &c. *vidit, quod esset bona.* Et tandem, creatis omnibus rebus, ait sacer textus: *viditq; Deus cuncta, quæ fecerat, & erant valde bona* v. 31. Ita notat Aug. l. 13. Conf. c. 28. Septies numeravi, scriptum esse, te vidisse, quia bonum est, quod fecisti; & hoc octavum est: quia vidisti omnia, quæ fecisti. Et ecce non solum *bona*, sed etiam *valde bona*, tanquam *simul bona*. An rebus creatis Deus addit novam perfectionem? haud; sed simul quia sunt, valde bona sunt, hoc est: mirabili concentu, & concordia, Universi componebant pulchritudinem. Did. Castillo Illat. 10.

Divisit ea per medium &c. Gen. 1. 5. 10. Animalia dividuntur: quia inter malos semper sunt jurgia, & discordia. Quia ubi quilibet qua-

Rt 3

ut quod suum est, non potest esse unitas: aves autem non dividuntur; quia boni semper servant unitatem in vinculo pacis. Hugo Card. hic. In Ecclesia carnales dividuntur, spirituales non dividuntur: quia amatores Mundi contra se invicem divisiones, & scandala habere non desinunt. Aves autem, id est, spirituales, non dividuntur: quia est illis cor unum, & anima una in Deum. S. Aug. f. de 50.

In simbria summi Sacerdotis Ex. 28. 33. quatuor elementa tranquillâ unione conveniunt.

Porro Saul morabatur in extrema parte Gabaa sub malogranato. 1. Reg. 14. 2. Non sine mysterio: nam malogranatum optimi regis typum gerit. I. dum suam in granis purpuram, suam in cortice coronam, præfert; nihil magis, quam regem coronatum, ac purpuratum adumbrat. II. quia multa grana sub uno cortice complectitur. Vel significat multitudinem negotiorum, & consiliorum; quæ à regibus fidò silentiò occultantur, ut S. Ambr. l. 3. hex. c. 13. insinuat. Vel concentum omnium virtutum; quibus æquum reges exornari, ut S. Hier. l. 1. contra Jovin. interpretatur. Vel significat animorum charitatem; quam reges in regno suo maximè curare, & conservare, debent. Theodor. in Cant. 4. 13. pro malo Punico charitas intelligitur: quandoquidem sub uno ejusdem mali cortice multa sunt grana, ita mutuò inter se conservata, ut se vicissim non comprimant, neque corrumpant; sed integra conserventur, nisi aliqua in medio putredo nascatur. Mendoza hic.

Beatus populus, qui sit jubilationem. Psalm. 88. 16. Mihi videtur jubilatione indicare quandam concordiam, & unitatis, affectum. Orig. hom. 7. in Jos.

Vulnerasti cor meum, ut alij legunt, in unitate oculorum tuorum. Cant. 4. 9. Nota, quam unionem Christus cupiat: non manuum; quæ, licet sæpe jungantur precantes, sæpius tamen separantur; &, dum operantur, una quiescit, movetur altera. Et fieri potest, ut, dum attollitur dextera percussura inimicum, amplectatur lava amicum. Pedes in ambulando nisi se jungantur, hæremus loco affixi; nisi præcedat alter, sequatur alter. Secus accidit oculis; quorum tanta concordia, ut nunquam dissentiant; licet se mutuò non inspiciant. Quò movetur unus, sursum, deorsum &c. movetur & alter. Omen esset proximæ mortis, si alter solus lacrymas funderet. Hæc est unio, quam Christus sanguinis sui pretiò comparavit. Oliva t. 1. conc. 15. Concordiæ tantæ erunt omnes isti, quantæ in præsentem sunt oculi nostri. Sicut enim oculus unus verti non potest, quò non vertatur & alius; sed in eandem partem semper volvuntur: sic etiam corpus, & anima; vel societas illa justorum, nihil poterunt velle diversum, sed eandem sem-

per voluntatem habebunt. S. Anst. l. de similit. c. 63.

Clamabant alter ad alterum. If. 6. 3. & commota sunt. Superliminaria cardinum à voce clamantis v. 4. Erant multi spiritus Deum laudantes; ita tamen uniti, veluti unus. Sylv. in Matth. 5. q. 11.

Rectò tramite ibat; non declinabat neque ad dexteram, neque ad sinistram Ezech. 19. currus ille admirabilis. Si leo, bos, aquila, currum trahebant, tam dissimiles naturâ, quam formâ, quomodo tranquillò motu currus ibat? Audi Prophetam v. 9. *juncti ag, erant penna eorum alterius, ad alterum.* S. Greg. l. 29. mor. c. 28. Et si dissimilia sunt, quæ agunt; unò tamen, eodémque sensu, Sanctorum voces, virtutesque, sociantur. Sit pax in manu, consensus in lingua, in corde concordia, idem in animo sensus; & felici gressu, tum familia, tum reipublica, procedet. Alvarez in Gen. 37. illustr. 58.

Dua penna singulorum jungebantur. Ezech. 1. 11. non ejusdem animalis, sed diversorum.

Quid necesse alas conjungi, quando animalia eodém jugò vehebantur, iisdémque loris? In aliis affectus pingebantur: ut noicas, divinam gloriam non ita celebrari, dum plures eidem conveniunt loco; quam dum honestò uniuntur studio. Naxera in Jos. 18. §. 10.

Ex Novo.

Vos estis sal terra. Matth. 5. 13. Sal olim symbolum fœderis, quem fœdus ferientes tangebant. Et Num. 18. 19. *pacum salis est sempiternum coram Domino, tibi, & filiis tuis.* Dicitur concordia sal: quia sicut sal cibos à corruptione præservat, resque durabiles reddit; sic concordia res stabiles, firmasque, efficit. *Vos estis sal terra.* q. d. Mundus est plenus discordiis, & divisionibus hæresû &c. Munus igitur vestrum est; unum Deum, unam Ecclesiam, unam fidem, unum baptisma, unam deniq; veram; exteriorum, interiorumque, pacem prædicare. *Vos estis sal terra,* vos Mundi concordia; vos homines confederare debetis. Diez. Conc. 4. in Com. doct.

Vos estis lux Mundi. Matth. 5. 14. Cur non lucet? Resp. licet Apostoli in se multi essent; ipsa tamen gratia & charitate, ita uniendi erant, ac si unus in iis esset spiritus, unaque voluntas. Sylv. hic, q. 11.

Simile est regnum cælorum grano sinapis. Matth. 13. 31. Cur grano, & non granis sinapis? quia significat Fideles; qui, licet plures sint, est tamen eis cor unum, & anima una: & ob hanc unitatem unum granum dicitur. Sylv. hic, q. 3.

Simile est regnum cælorum fermento. Matth. 13. 33. Fermentum, quod farinam in unum corpus unit, Ecclesiæ significat concordiam triumphantem; concordia enim totus orbis Eccle-

Ecclesiae subigitur. Escobar. t. 6. Parab. Chr. obf. 1.

Faciamus tria tabernacula. Matth. 17. 4. Desideranti tria tabernacula, quibus tegetentur singuli, datur meliori consilio unicum tabernaculum nubis, sub qua regantur omnes. S. Chryl. hom. 10. in Matth. o Petre, quid vis facere tria tabernacula? respice unum tabernaculum Spiritus Sancti, qui nos pariter protegit. Si fecisses tabernacula, utique fecisses humana; quae lucem excluderent, & umbram includerent. Nubes autem lucida, & obumbrans, hoc est, unum tabernaculum, non excludit solem iustitiae, sed includit. Baeza l. 14. c. 20. §. 15.

Ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, & ego in te. Jo. 17. 21. Concordia nostra tam perfecta esse debet, ut propè adaequet unitatem naturae trium divinarum personarum: quarum omnium voluntas tam perfecte una est; ut nunquam possit Filius nolle, quod Spiritus vult; aut non cupere Spiritus Sanctus, quod Pater, effectum nolit. Oliva t. 1. conc. 15.

Tunicam milites dividere noluerunt Joan. 19. 24. unitatem Ecclesiae firmantes: quoniam forte evenit, ut eam unus, id est, unitas possideret. S. Prosper de praedict. Dei p. 1. c. 26.

Ex Patribus, & aliis.

Denarius numerus perfectus est, & unitatem designat. S. Ambr. tr. de 42. mans. fil. Isr.

Elementum arithmeticae est unitas; elementum musicae est unisonum; elementum Geometriae est punctum; elementum astronomiae est instans. Musica est plurium dissimilium, in unum redactorum concordia. Rich. à S. Vict. l. 1. c. 8.

Grues moralem noverunt exercere concordiam: inter quas nullus primatus quaeritur; quia iniquitatis ambitus non habetur. Vigilant vicissim, communi se cautela custodiunt, ipse pastus alternus est. Sic honor nullis adimitur, dum omnia sub communione servantur. His etiam volatus vicaria aequalitate disponitur: ultima fit prima; & quae primatum tenuit, esse posterior non recusat. Voluntarie serviendo liberae sunt, & in vicem se diligendo muniuntur. Cassiodor. l. 9. var. ep. 2.

§. II.

Etymologia.

Quomodo consors dicitur, qui sortem jungit; ita ille consors dicendus est, qui corda jungit. S. Aug. tr. 77. in Jo.

Concors à conjunctione cordis appellatus S. Isid. l. 10.

Concordia à corde congruente, Varro. de verbor. orig.

Charitas, quasi chara unitas.

§. III.

Concordia placet Deo, & Christo.

Ex Veteri.

Tibi dabo &c. Gen. 13. 15. Deus hic remuneratur Abrae mansuetudinem, quae Loth, licet juniore, cefferat meliora pascua: q. d. tu prius Loth pacis causa cessisti; ideo ego tibi nunc majora do. *omnem terram, quam conficis, tibi dabo.* Vide, quam largiter Deus remuneretur, si quid pacis causa relinquatur. Corn. hic.

Aaron tribus annis senior Moyses; & nihilominus praeparavit in ducem populi à Deo electus. Ex Philone l. 1. de vita Moyl. constat; quod fuit 40. annis pastor ovium. Ex 3. 1. in terra Madian: pastoralis autem exercitatio, ait Philo, magna ei fuit preparatio ad principatum. Fuit etiam pacis, & concordiae, diligentissimus procurator. Ex 2. 12. 13. Oleast. quia cognoverat Dominus, Moysen zelum habere ad omne bonum, & ad pacificandum inter fratres, ideo eum praefecit. Mendoza in l. 1. Reg. 1. sect. 3.

Judices, & Magistros, constitues in omnibus portis suis. Deut. 16. 18. Cur non potius Judicibus designatur cathedra in medio civitatis? S. Gregor. 19. mor. c. 13. ut tantò effectus pacificus urbis populus, quanto ad hanc discordes ingredi non liceret.

Quoniam sunt reliquiae homini pacifico. Ps. 36. 37. id est, tali dantur. Exemplum de pauperibus, qui rixantur, & percutiunt se cum scutellis suis. Quando venit Eleemosynarius, nihil dat eis; sed eis, qui sedent ad portam, & expectant in pace, dat reliquias, id est, consolationes; quibus gustatis multum accenduntur, & desiderant; ut possint intrare ad mensam, unde venerunt illarum reliquiarum. Hugo Card. hic.

Ecce quam bonum, & quam jucundum, habitare fratres in unum. Psalm. 132. 1. ultimò versu: *quoniam illic mandavit Dominus benedictionem.* de Ponte in Cant. 4. Eph. 25. §. 2.

Ex Novo & Patribus.

Vidit duos fratres, Simonem, & Andream. Matth. 4. 18. & v. 21. *vidit alios duos fratres.* Ecce quatuor prima fundamenta Apostolici Collegij erant fratres, ex eodem loco, urbe, pares officio. Sylv. in Act. 11. q. 1. Nota: quòd viderat aliquando Dominus Andream sine Petro Jo. 1. 40. & tunc eum non vocat; sed quando simul erat cum Petro: & similiter probabile est de Jacobo. Deus olim fundavit Synagogam super unam fraternitatem, Moysen, & Aaron; qui totius populi principes erant. At, suae Ecclesiae jaciens fundamenta, duplicem apponit. Auth. imp. hom. 7. quoniam abundantior est gratia Novi Testamenti, quam Veteris; ideo primum populum aedificavit super unam fraternitatem.